

Termene procedurale

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters) Polonia

1 Care sunt tipurile de termene relevante pentru procedurile civile?

Procedura civilă poloneză cunoaște următoarele tipuri de termene:

- în ceea ce privește actele de procedură ale părților: termene legale, judiciare și contractuale;
- în ceea ce privește actele de procedură ale instanței: termene orientative.

Termenele legale și judiciare sunt definitive și nu pot fi depășite.

Termenele legale sunt restrictive (în sensul că nerespectarea lor atrage nulitatea unui anumit act procedural) și sunt prevăzute în legi. Astfel de termene nu pot fi prelungite sau reduse. Un termen legal începe să curgă la momentul prevăzut în lege. Există două tipuri de termene legale: termene *în care* trebuie îndeplinită o acțiune și termene *după care* poate fi îndeplinită o acțiune. Termenele legale includ termenele de introducere a căilor de atac, de exemplu, termenul pentru introducerea unui apel sau a unei plângeri.

Termenele judiciare sunt, de asemenea, termene de decădere, însă acestea sunt stabilite de către o instanță sau un judecător. Termenele judiciare pot fi prelungite sau reduse, dar numai pentru un motiv important și la cerere, înainte de expirarea termenului, chiar și fără audierea părții adverse. Aceste termene încep să curgă din momentul în care se pronunță o hotărâre sau o ordonanță în acest sens; în cazul în care Codul de procedură civilă prevede notificarea sau comunicarea automată, termenele încep să curgă din momentul în care este notificată sau comunicată hotărârea sau ordonanța în cauză.

Termenele judiciare includ termene pentru regularizarea lipsei de competență judiciară sau procedurală sau pentru corectarea viciilor de formă în cadrul unei căi de atac sau al unei plângeri.

Termenele contractuale, astfel cum sugerează denumirea, sunt stabilite de comun acord de către părți. Un exemplu clasic este suspendarea procedurii la propunerea comună a părților. În cazul în care părțile înaintează o astfel de propunere, instanța poate (însă nu este obligată) să suspende procedura. Aplicarea acestui tip de termen depinde numai de voința părților.

Termenele orientative vizează, de regulă, autoritățile judecătorești (instanțele), nu părțile. Neîndeplinirea acestora nu are nicio consecință negativă asupra procedurii. Scopul lor de bază este de a aplica principiul celerității procedurii. Un exemplu de astfel de termen este termenul în care o instanță trebuie să redacteze motivarea unei hotărâri.

2 Lista diferitelor zile considerate zile nelucrătoare conform Regulamentului (CEE, Euratom) nr. 1182/71 din 3 iunie 1971

În conformitate cu Legea din 18 ianuarie 1951 privind zilele nelucrătoare, următoarele zile sunt nelucrătoare prin lege:

1. toate zilele de duminică (zilele de sâmbătă nu sunt zile nelucrătoare prin lege),

2. următoarele zile:

1. 1 ianuarie - ziua Anului Nou,
2. 6 ianuarie - Epifania,
3. Duminica Paștelui,
4. Lunea Paștelui,
5. 1 mai - sărbătoare legală,
6. 3 mai - Ziua Națională,
7. Duminica Rusaliilor,
8. Corpus Christi,
9. 15 august - Adormirea Maicii Domnului,
10. 1 noiembrie - Ziua Tuturor Sfinților,
11. 11 noiembrie - Sărbătoare Națională - Ziua Independenței,
12. 25 decembrie - ziua de Crăciun,
13. 26 decembrie - a doua zi de Crăciun.

În 2024, duminica Paștelui cade pe data de 31 martie, a doua zi de Paște pe data de 1 aprilie, duminica Rusaliilor pe 19 mai și Corpus Christi pe 30 mai.

3 Care sunt normele generale aplicabile termenelor în diferitele proceduri civile?

În dreptul civil, „termen” poate avea două semnificații.

Acesta poate fi un anumit moment (de exemplu, 5 aprilie 2017) sau o anumită perioadă cu un început și un sfârșit (de exemplu, 14 zile).

În cazul în care se stabilește un termen definitiv (*o dată până la care trebuie făcut ceva*), ceea ce contează este momentul exact în care acesta expiră. Un termen nu trebuie specificat ca fiind o zi anume, ci trebuie stabilit în funcție de producerea unui eveniment prevăzut de părțile contractante într-o situație dată.

Termenele procedurale sunt stabilite utilizând unități de timp precum o zi, o săptămână, o lună sau un an. În temeiul articolului 165 din Codul de procedură civilă, metoda de calculare a termenelor într-o procedură civilă este reglementată de dispozițiile Codului civil privind termenele, în cazul în care o lege, o hotărâre judecătorească, o decizie a unei alte autorități de stat sau un act juridic stabilește un termen fără a specifica modul de calculare a acestuia (articolul 110 din Codul civil). Transmiterea unei cereri prin intermediul unui oficiu poștal polonez al prestatorului național de servicii poștale de pe teritoriul Republicii Polone sau al unui oficiu poștal străin al unui prestator național de servicii poștale de pe teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene este considerată a fi echivalentă cu depunerea respectivului act la instanță. Același lucru este valabil în cazul depunerii unui document de către un cadru militar la unitatea militară, de către o persoană privată de libertate la administrația penitenciarului în care se află sau de către un membru al echipajului unei nave maritime poloneze la căpitanul navei respective.

O zi are 24 ore, care încep și se încheie la orele 24.00.

Un termen specificat în zile expiră la sfârșitul ultimei zile. Un termen exprimat în săptămâni, luni sau ani expiră la sfârșitul zilei care corespunde, după nume sau dată, primei zile a termenului sau, în cazul în care nu există o astfel de zi în ultima lună, în ultima zi a lunii respective. Dacă un termen este exprimat ca fiind începutul, mijlocul sau sfârșitul unei luni, aceasta se înțelege a însemna prima, cea de a cincisprezecea sau ultima zi a lunii, iar o jumătate de lună corespunde unui număr de 15 zile. Dacă un termen este stabilit în luni sau ani și nu se impune continuitatea, se presupune că o lună are 30 de zile și un an 365 de zile. Dacă sfârșitul termenului pentru îndeplinirea unui act coincide cu o zi legală nelucrătoare sau cu o zi de sâmbătă, termenul expiră în următoarea zi care nu este o zi nelucrătoare sau o zi de sâmbătă.

4 Atunci când o anumită acțiune sau formalitate trebuie efectuată într-un anumit termen, care este momentul de la care începe să curgă termenul?

Dacă începutul unui termen definit în zile este un anumit eveniment, ziua în care se produce evenimentul nu este luată în considerare la calcularea termenului. De exemplu, dacă o instanță a transmis unei părți o notificare

sau comunicare pentru îndeplinirea unui anumit act într-un termen de șapte zile, la data de 11 ianuarie 2017, acest termen a expirat la miezul nopții (orele 24.00) la 18 ianuarie 2017.

5 Data de la care începe să curgă termenul poate fi afectată sau modificată ca urmare a metodei de transmitere ori de notificare sau comunicare a actelor (notificare personală prin agent procedural sau prin poștă)?

Prin poștă, prin intermediul unui executor judecătoresc, al aprozilor sau al serviciului de prelucrare a actelor din cadrul instanței. Notificarea sau comunicarea adresată destinatarului poate fi realizată, de asemenea, prin înmânarea documentului destinatarului la grefa instanței. Atâta timp cât notificarea sau comunicarea a fost realizată în mod corespunzător, toate aceste metode sunt la fel de valabile, iar alegerea metodei nu afectează curgerea termenelor.

Începând de la data de 8 septembrie 2016, normele au permis unei instanțe să notifice sau să comunice acte prin intermediul unui sistem de transmitere a datelor dacă destinatarul a depus documente prin intermediul unui astfel de sistem sau dacă a optat pentru aceasta. Un destinatar care a optat să depună documente prin intermediul unui sistem de transmitere a datelor poate alege să se retragă din sistemul electronic.

Notificarea sau comunicarea unui document prin mijloace electronice este considerată a fi realizată la data indicată în confirmarea de primire electronică a corespondenței, chiar dacă data respectivă coincide cu o zi nelucrătoare prin lege. Faptul că o corespondență electronică este primită noaptea nu afectează valabilitatea notificării sau comunicării. În absența unei confirmări electronice de primire a corespondenței, notificarea sau comunicarea este considerată valabilă timp de 14 zile după data la care documentul a fost încărcat în sistemul de transmitere a datelor. Normele de mai sus impun părților să își verifice contul electronic cel puțin o dată la 14 zile.

6 În cazul în care termenul este declanșant de producerea unui eveniment, ziua în care evenimentul a avut loc se ia în considerare la calcularea termenului?

Dacă începutul unui termen definit în zile este un anumit eveniment, ziua în care se produce evenimentul respectiv nu este luată în considerare la calcularea termenului.

7 Atunci când termenul este exprimat în zile, numărul de zile indicat include zilele calendaristice sau zilele lucrătoare?

Termenele stabilite în zile sunt exprimate în zile calendaristice. Dacă sfârșitul termenului pentru îndeplinirea unui act coincide cu o zi legală nelucrătoare sau cu o zi de sâmbătă, termenul expiră în următoarea zi care nu este o zi nelucrătoare sau o zi de sâmbătă.

8 În ce situații termenul este exprimat în săptămâni, luni sau ani?

Un termen exprimat în săptămâni, luni sau ani expiră la sfârșitul zilei care corespunde, după nume sau dată, primei zile a termenului sau, în cazul în care nu există o astfel de zi în ultima lună, în ultima zi a lunii respective.

Dacă un termen este exprimat ca fiind începutul, mijlocul sau sfârșitul unei luni, aceasta se înțelege a fi prima, a cincisprezecea sau ultima zi a lunii. O jumătate de lună corespunde unui număr de 15 zile.

Dacă un termen este stabilit în luni sau ani și nu se impune continuitatea, se presupune că o lună are 30 de zile și un an 365 de zile.

9 Când expiră termenul dacă este exprimat în săptămâni, luni sau ani?

Un termen exprimat în săptămâni, luni sau ani expiră la sfârșitul zilei care corespunde, după nume sau dată, primei zile a termenului sau, în cazul în care nu există o astfel de zi în ultima lună, în ultima zi a lunii respective.

Dacă un termen este exprimat ca fiind începutul, mijlocul sau sfârșitul unei luni, aceasta se înțelege a fi prima, a cincisprezecea sau ultima zi a lunii. O jumătate de lună corespunde unui număr de 15 zile.

Dacă un termen este stabilit în luni sau ani și nu se impune continuitatea, se presupune că o lună are 30 de zile și un an 365 de zile.

10 Dacă termenul expiră într-o sâmbătă, într-o duminică, într-o zi de sărbătoare națională sau într-o zi nelucrătoare, este acesta prelungit până în prima zi lucrătoare următoare?

Dacă sfârșitul termenului pentru îndeplinirea unui act coincide cu o zi legală nelucrătoare sau cu o zi de sâmbătă, termenul expiră în următoarea zi care nu este o zi nelucrătoare sau o zi de sâmbătă.

11 Există condiții în care termenele sunt prelungite? În ce condiții se acordă aceste prelungiri?

Numai termenele judiciare, și anume termenele stabilite de către o instanță sau de către președintele completului de judecată pot fi prelungite sau reduse. O decizie de prelungire sau reducere a unui termen poate fi luată fie de către președintele completului de judecată, fie de către o instanță, însă numai pentru motive importante, a căror analiză este lăsată la discreția președintelui completului/instanței.

Un termen poate fi prelungit sau redus doar la propunerea unei părți, a unui participant în procedura necontencioasă, a unui intervenient, a unui procuror, a unui inspector al muncii, a unui avocat al poporului pentru protecția consumatorilor, a unei organizații neguvernamentale, a unui expert numit de către instanță sau a unui martor, dacă termenul vizează actele acestora. O astfel de decizie nu poate fi luată din oficiu de către instanță sau de către judecător.

Cererea de prelungire a termenului trebuie depusă înainte de expirarea acestuia.

12 Există termene pentru introducerea căilor de atac?

Codul polonez de procedură civilă stabilește termenele procedurale legale pentru introducerea unei căi de atac în funcție de tipul hotărârii judecătorești [o hotărâre (*wyrok*), o ordonanță cu privire la fondul cauzei într-o procedură necontencioasă (*postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym*), o hotărâre pronunțată în lipsă (*wyrok zaoczny*), o somație de plată în cadrul unei proceduri de cerere de plată (*nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym*), o somație de plată în cadrul unei proceduri de somație de plată (*nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym*) sau o ordonanță (*postanowienie*)]. Există următoarele termene legale specifice:

- o hotărâre și o ordonanță cu privire la fondul cauzei într-o procedură necontencioasă: motivarea hotărârii trebuie să fie redactată în scris dacă o parte solicită acest lucru în termen de o săptămână de la data pronunțării dispozitivului hotărârii. Instanța trebuie să notifice sau să comunice din oficiu hotărârea părților în cazul în care o parte care acționează fără un avocat, un consilier juridic sau un agent în materie de brevete nu a fost prezentă atunci când a fost pronunțată hotărârea deoarece a fost privată de libertate, iar hotărârea a fost pronunțată în camera de consiliu. O hotărâre și informații cu privire la modalitatea și termenul de depunere a unei cereri de notificare sau comunicare a motivării, precum și cu privire la condițiile, metoda și termenul de introducere a unei căi de atac trebuie notificate sau comunicate în mod automat oricărei părți care a acționat fără un avocat, un consilier juridic, un agent în materie de brevete sau Consilierul general al Republicii Polone. În cazul în care există o obligație de a fi reprezentată, o parte trebuie să fie reprezentată de un avocat sau de un consilier juridic; de asemenea, partea trebuie să fie informată cu privire la dispozițiile privind obligația de a fi reprezentată și cu privire la

consecințele nerespectării acestor dispoziții. Poate fi introdusă o cale de atac în fața instanței care a pronunțat hotărârea atacată în termen de două săptămâni de la notificarea sau comunicarea hotărârii și a motivării apelantului. În cazul prelungirii termenului de redactare în scris a motivării hotărârii, termenul pentru introducerea unei căi de atac este de trei săptămâni. Instanța notifică părții termenul odată cu notificarea sau comunicarea hotărârii și a motivării acesteia. În cazul în care termenul este indicat incorect în notificare, iar partea a respectat acest termen, calea de atac este considerată a fi fost introdusă cu respectarea termenului. Termenele menționate mai sus (două săptămâni și trei săptămâni) se consideră, de asemenea, respectate în cazul în care, înainte de expirarea acestora, partea a introdus o cale de atac la instanța de al doilea grad de jurisdicție. În astfel de cazuri, instanța respectivă informează instanța de prim grad de jurisdicție cu privire la calea de atac și solicită prezentarea dosarului cauzei;

- o ordonanță: termenul pentru depunerea unei plângeri este de o săptămână de la data notificării sau a comunicării ordonanței și a motivării acesteia, inclusiv în cazul în care notificarea sau comunicarea a fost efectuată din oficiu. În cazul în care, la momentul pronunțării ordonanței, instanța a decis să nu redacteze motivarea ordonanței, termenul începe să curgă de la pronunțarea ordonanței sau, în cazul în care aceasta a fost notificată sau comunicată, de la data notificării sau comunicării. Instanța are obligația de a redacta motivarea ordonanțelor pronunțate în ședință publică numai în cazul în care acestea pot fi atacate și numai dacă o parte solicită acest lucru în termen de o săptămână de la data pronunțării. Aceste ordonanțe se notifică sau comunică numai părții care a depus o cerere prin care se solicită ca motivarea hotărârii să fie redactată și notificată sau comunicată părții împreună cu ordonanța. Cu excepția cazului în care se prevede altfel într-o lege specifică, instanța trebuie să notifice sau să comunice din oficiu părților ordonanțele pronunțate în ședință publică. Atunci când notifică o ordonanță unei părți care a acționat fără un avocat, un consilier juridic, un agent în materie de brevete sau Consilierul general al Republicii Polone, partea ar trebui să fie informată cu privire la admisibilitatea, condițiile, termenele și modalitățile de depunere a unei cereri de notificare sau comunicare a motivării și de introducere a unei căi de atac sau cu privire la faptul că ordonanța nu poate fi atacată sau că nu este necesară redactarea motivării ordonanței. În cazul unei ordonanțe care poate fi atacată și care a fost pronunțată în camera de consiliu, instanța redactează motivarea numai în cazul în care o parte solicită acest lucru în termen de o săptămână de la notificarea sau comunicarea ordonanței. Ordonanța și motivarea se notifică sau comunică numai părții care a solicitat ca motivarea ordonanței să fie redactată și notificată sau comunicată împreună cu aceasta. Ori de câte ori o lege specială prevede obligația instanței, de plin drept, de a redacta motivarea unei ordonanțe pronunțate în camera de consiliu, ordonanța și motivarea trebuie notificate sau comunicate în mod automat. Instanța poate redacta motivarea unei ordonanțe care poate fi atacată și care a fost pronunțată în camera de consiliu dacă acest lucru simplifică procedura sau dacă ordonanța se referă la rambursarea cheltuielilor unei persoane care nu este parte la procedură. În astfel de cazuri, ordonanța și motivarea sunt notificate sau comunicate tuturor părților sau persoanelor în cauză. Notificarea sau comunicarea automată care intră în atribuțiile instanței a unei ordonanțe pronunțate în camera de consiliu împreună cu motivarea exonerează partea de obligația de a depune o cerere de notificare sau comunicare a ordonanței și a motivării. Atunci când pronunță o ordonanță care poate fi atacată, instanța poate decide, în conformitate cu evaluarea sa bazată pe analiza tuturor circumstanțelor cauzei, să nu redacteze motivarea ordonanței, cu condiția să admită pe deplin pretenția părții formulată în cererea sa și să susțină argumentele prezentate de parte în susținerea cererii respective. Ordonanța trebuie să facă trimitere la motivele respective. În cazul în care actul de procedură este notificat sau comunicat ulterior pronunțării ordonanței, termenul pentru introducerea unei căi de atac începe să curgă de la data notificării sau a comunicării acestui act. O decizie a unui executor judecătoresc poate fi atacată în cazul în care o cale de atac ar putea fi introdusă împotriva deciziei respective dacă aceasta ar fi fost pronunțată de instanță. Se introduce o cale de atac la instanța în care executorul judecătoresc a pronunțat decizia atacată în termen de o săptămână de la notificarea sau comunicarea deciziei. În cazul în care decizia a fost notificată sau comunicată fără motivare, iar partea a depus o cerere de redactare a motivării, termenul de introducere a căii de atac începe să curgă de la data notificării sau a comunicării deciziei, împreună cu motivarea;
- o hotărâre pronunțată în lipsă cu privire la pârât: pârâtul împotriva căruia s-a emis o hotărâre în lipsă poate introduce o opoziție în termen de două săptămâni de la notificarea sau comunicarea hotărârii;
- o hotărâre pronunțată în lipsă cu privire la reclamant: instanța redactează motivarea unei hotărâri pronunțate în lipsă în cazul în care acțiunea a fost respinsă în tot sau în parte, iar reclamantul depune, în termen de o săptămână de la notificarea sau comunicarea hotărârii, o cerere de redactare a motivării hotărârii;
- somație de plată în cadrul unei proceduri de cerere de plată sau somație de plată în cadrul unei proceduri de somație de plată: în cadrul unei proceduri de somație de plată, instanța obligă pârâtul la plata

integrală a creanței, inclusiv a cheltuielilor de judecată, în termenul specificat în somația de plată, sau la introducerea unei căi de atac (opoziție la somația de plată în cadrul procedurii de cerere de plată, opoziție la somația de plată în cadrul procedurii de somație de plată). Termenele sunt următoarele: două săptămâni de la data notificării sau comunicării somației de plată în cazul unei somații de plată emise în cadrul unei proceduri de cerere de plată, dacă notificarea sau comunicarea somației către pârât urmează să se efectueze în țară; o lună de la data notificării sau comunicării somației de plată în cazul unei somații de plată emise în cadrul unei proceduri de cerere de plată, dacă notificarea sau comunicarea somației către pârât urmează să se efectueze în afara Poloniei, dar pe teritoriul Uniunii Europene; o lună de la data notificării sau comunicării somației în cazul unei somații de plată emise în cadrul unei proceduri de somație de plată, dacă notificarea sau comunicarea către pârât urmează să se efectueze pe teritoriul Uniunii Europene; trei luni de la data notificării sau comunicării somației, în cazul în care notificarea sau comunicarea somației urmează să se efectueze în afara Uniunii Europene. În cazul în care, după emiterea somației de plată, se dovedește că notificarea sau comunicarea somației de plată urmează să se efectueze într-un loc care, în conformitate cu alineatul (2), justifică stabilirea unui alt termen decât cel specificat în somația emisă, instanța emite din oficiu o hotărâre de modificare a somației, după caz.

13 Pot instanțele să modifice termenele, în special termenele de înfățișare în instanță sau să stabilească o dată specială pentru înfățișare?

Un martor sau o parte la proces are datoria absolută de a se înfățișa în instanță. Un martor trebuie să se înfățișeze în instanță chiar dacă nu are cunoștință despre circumstanțele cauzei sau dacă acesta a decis deja să își exercite dreptul de a refuza să depună mărturie. Un martor trebuie să își justifice absența (neprezentarea) în scris înainte de data audierii. Justificarea neprezentării la o dată ulterioară nu va împiedica instanța să impună o amendă martorului la ședință.

Un martor ar trebui să aducă un document care să justifice neprezentarea, cu prezentarea motivelor în scris. Neprezentarea unui martor poate fi justificată din motive de boală, o călătorie de afaceri importantă sau un incident grav neprevăzut. În cazul în care se invocă o boală drept motiv pentru neprezentare ca urmare a unei citări, un medic autorizat de instanță trebuie să emită un certificat care să ateste incapacitatea martorului de a se înfățișa în instanță. Într-un astfel de caz, instanța va stabili o altă dată pentru înfățișare.

14 Când un act destinat unei părți care își are reședința într-un loc în care ar putea beneficia de o prelungire a termenului este notificat într-un loc unde persoanele nu beneficiază de o astfel de prelungire, persoana destinatară pierde beneficiul extinderii termenului?

O parte sau un martor se supune normelor de procedură civilă aplicate de către autoritatea judiciară (instanța).

15 Care sunt consecințele nerespectării termenelor?

Un act procedural realizat de către o parte după expirarea termenului este nul. Acest principiu se aplică atât termenelor legale, cât și celor judiciare. Nulitatea unui act procedural înseamnă că un act îndeplinit cu întârziere nu produce efectele juridice asociate îndeplinirii acestuia conform legilor. Un act procedural îndeplinit după expirarea termenului este nul, chiar dacă instanța nu a pronunțat încă hotărârea ca urmare a expirării termenului.

16 Dacă termenul expiră, care sunt căile de atac la care pot apela persoanele care nu au respectat termenele, respectiv părțile aflate în culpă?

Dacă se depășește termenul, o parte poate solicita repunerea în termen sau poate depune o cerere de redeschidere a procesului.

Dacă partea a depășit termenul pentru îndeplinirea unui act procedural fără a purta nicio vină, instanța îl va

repune în termen, la cerere. Însă repunerea în termen nu este admisibilă dacă nerespectarea termenului nu are nicio consecință negativă asupra părții din punct de vedere procedural. Vor fi prezentate motivele, conținând o propunere de repunere în termen, la instanța în fața căreia urma să fie îndeplinit actul în decurs de maxim o săptămână de la momentul în care a încetat motivul pentru nerespectarea termenului. Circumstanțele care justifică cererea ar trebui să fie motivate. Partea trebuie să îndeplinească actul procedural în același timp cu depunerea cererii. După un an de la termenul depășit, repunerea în termen se face doar în cazuri excepționale. Repunerea în termenul de introducere a unei căi de atac împotriva unei hotărâri de anulare a unei căsătorii sau de pronunțare a unui divorț ori de declarare a inexistenței unei căsătorii nu este admisibilă dacă cel puțin una dintre părți s-a recăsătorit după ce hotărârea a devenit definitivă. O cerere de repunere în termen care este depusă cu întârziere sau este inadmisibilă în temeiul legii, este respinsă de către instanță. Depunerea unei cereri pentru repunerea în termen nu oprește procesul sau executarea hotărârii. Însă, în funcție de circumstanțe, instanța poate să suspende procesul sau executarea hotărârii. În cazul în care cererea este admisă, instanța poate proceda de îndată la soluționarea cauzei.

Redeschiderea procesului permite să se soluționeze din nou o cauză finalizată printr-o hotărâre definitivă. O plângere prin care se solicită redeschiderea procesului este tratată deseori ca fiind o cale de atac extraordinară care va fi utilizată pentru a contesta hotărârile definitive, spre deosebire de căile de atac ordinare (care vor fi utilizate pentru hotărâri fără caracter definitiv). Se poate solicita redeschiderea procesului pentru motive de invalidare: dacă din completul de judecată face parte o persoană neautorizată sau dacă un judecător care pronunță hotărârea a fost recuzat prin lege, iar partea nu a putut solicita demiterea judecătorului înainte ca hotărârea să devină definitivă; în cazul în care o parte nu are calitate procesuală activă sau nu are capacitatea de a fi parte la procedură sau nu a fost reprezentată în mod corespunzător sau a fost privată de posibilitatea de a acționa ca urmare a unei încălcări a legii; cu toate acestea, nu se poate solicita reluarea în cazul în care, înainte ca hotărârea să devină definitivă, partea și-a recâștigat capacitatea de a acționa sau în cazul în care lipsa de reprezentare a fost invocată prin intermediul unei excepții sau în cazul în care partea a aprobat demersurile procedurale întreprinse. Redeschiderea procesului se poate solicita și în cazul în care Curtea Constituțională declară că instrumentul de reglementare pe baza căruia s-a pronunțat hotărârea este contrar [Constituției](#), unui tratat internațional ratificat sau unor legi.

Redeschiderea unui proces poate fi solicitată pe motivul că:

- hotărârea s-a bazat pe un document fals sau falsificat sau pe o condamnare penală care a fost ulterior anulată
- sau hotărârea a fost obținută prin intermediul unei infracțiuni.

Redeschiderea procesului poate fi, de asemenea, solicitată:

- în cazul în care se descoperă ulterior o hotărâre definitivă privind același raport juridic sau sunt dezvăluite fapte ori elemente de probă care ar putea influența soluția cauzei și care nu au putut fi utilizate de către parte în procesul anterior;
- în cazul în care conținutul hotărârii a fost influențat de o încheiere redactată pe baza unui act normativ declarat ulterior de Curtea Constituțională ca fiind contrar [Constituției](#), unui tratat internațional ratificat sau unor legi (anulate sau modificate în conformitate cu Codul de procedură civilă).

Redeschiderea procesului ca urmare a unei infracțiuni poate fi solicitată numai în cazul în care fapta penală a fost constatată printr-o condamnare definitivă, cu excepția cazului în care procesul penal nu poate fi inițiat sau a fost întrerupt din alte motive decât lipsa probelor.

O cerere de redeschidere a procesului cu privire la o hotărâre de anulare a unei căsătorii sau de pronunțare a unui divorț ori de declarare a inexistenței unei căsătorii nu este admisibilă dacă cel puțin una dintre părți s-a recăsătorit după ce hotărârea a devenit definitivă. O cerere de redeschidere a procesului trebuie depusă în termen de trei luni: acest termen începe să curgă de la data la care partea a luat cunoștință de motivele redeschiderii sau, în cazul în care motivul este că partea nu a fost reprezentată în mod corespunzător sau a fost privată de posibilitatea de a acționa, de la data la care partea sau organul constitutiv al acesteia sau reprezentantul legal al acesteia a luat cunoștință de hotărâre. În cazul în care Curtea Constituțională a hotărât că un act normativ în baza căruia a fost pronunțată o hotărâre este contrar [Constituției](#), unui acord internațional ratificat sau unor legi, cererea de redeschidere trebuie depusă în termen de trei luni de la data intrării în vigoare a hotărârii Curții Constituționale. În cazul în care, la momentul pronunțării hotărârii Curții Constituționale, o hotărâre (pronunțată pe baza unui act normativ declarat de către Curtea Constituțională ca fiind contrar

[Constituției](#), unui acord internațional ratificat sau unor legi) nu a devenit încă definitivă în urma introducerii unei căi de atac care a fost ulterior respinsă, termenul începe să curgă de la data notificării sau a comunicării hotărârii de respingere sau, în cazul în care hotărârea a fost pronunțată în ședință publică, de la data pronunțării hotărârii respective.

Redeschiderea procesului nu poate fi solicitată după trecerea unui termen de zece ani de la data la care hotărârea judecătorească a devenit definitivă (cu excepția cazului în care o parte nu a fost în măsură să acționeze sau nu a fost reprezentată corespunzător).

■ Ultima actualizare: 15/07/2024

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.